

ACC. N:R M. 9552: 1-6.

Landskap: Småland

Upptecknat av: Fingal Johansson

Härad: Östbo

Adress: Bygget, Sjökva, Kärnans

Socken: Fingel

Berättat av:

Uppteckningsår: 1944

Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Lilla jul ö. lille julafkon.

s. 1-4

L. u. F. 47.

Julkappar och julomte

s. 5-6.

" 48.

- Svar på frågelista 49. Lilla jul o. lilla julafton.
- 1 I min hemsocken Fryke kallades för Kundelsmässan "Lella" jul.
 - 2 Lilla jul firades inte på något särskilt sätt, men det kunde hända att det sista julkalaset i byn gick av stapeln först vid "lilla jul". Några gåvor gav man inte varandra vid lilla jul.
 - 4 Lucia kom i orten firats på följande sätt:
På aftonen den 12 Dec. (Lussäafton) samlas ungdomen i större eller mindre sällskap för att enb. gammal tradition "gå lussä".
Samtliga deltagare i upptåget är till oigenkännlighet förklädda, västade eller färgade i ansiktet, eller föredda med lösskägg eller maskar. Pojkar och flickor byta oftast kläder. Så bjuder man under bästa lämpliga förklädnad ut sina

Tjänsten här och var i stugorna. De i sällskapet föreställa nämligen yrkesmän såsom repslagare, sotare, fästermare, somliga kringvandrande bedlande luffare o. s. v. ja t. o. m. en "bpramman" som i värtaliga ordalag vill åtaga sig bertyget att bortgifta husets döttrar bekväma vara med i det skämtramma laget. De knacka på dörren och fråga, om lussepalset får komma in. Blija frågan jakande besvarad är det huspalsets skyldighet att undfagna dem med mat eller kaffe, eller också att i deras tillgång påse nedlägga något matnyttigt eller pengar, som sedan lussegångarna bortkänker till någon i trakten boende fattig person. Någon lussebrud har meddelaren aldrig sett, men vet att

ACC. N:R M. 9552:3.

Landskap: Småland Upptecknat av: Fangel Johansson
 Härad: Östbo Adress: Bygget, Gjöarna, Värnans
 Socken: Fryele Berättat av: Aug. Johansson
 Uppteckningsår: 1944 Född år 1849 i Bygget, Fryele.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3

det på herrgårdar samt i samhällen
 är vanligt med vitklädd flicka med ljus
 i håret som tidigt på lucia-morgonen
 sjunger på kaffe. När denna sed först
 förekom är obekant.

I julgrisen brukades slaktas tidigt på
 morgonen Luciadagen. Förutom riklig
 traktering av mat och brännvin,
 "sticksup" när grisens blod avtappats,
 skulle slaktaren också få något med
 av slaktmaten då denna blivit i ordning.
 (korr, sylta, pläsk) Kyndelsmässan firades
 inte på något särskilt sätt, annat än
 man hade något bättre mat än i van-

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R M. 9552:4.

Landskap: ⁶ Småland Upptecknat av: Fingal Johansson
 Härad: Östbo Adress: Bygget, Gjöåkra Värmland
 Socken: Fryele Berättat av: Aug. Johansson
 Uppteckningsår: 1944 Född år 1849 i Bygget, Fryele

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

4

dagslag. De gamle ansågs att Lusse-
 natten var årets längsta. En gammal
 ramsa säger: "Lussänatta ä' så långa
 så' kva bitä i bäränn tre gånna ä'
 schwe-älet." 15. Benaraskesöndag
 (bajjärarskärönda) = första söndagen
 efter trettondagen, firades på så sätt
 inom orten att man kokade rotmos
 på de benkotor av kött och fläsk
 som blivit över av julsovlet, vilket
 var den stående maträtten på middags-
 bordet denna dag. Detta var vanligt
 i meddelarens barndom på 1890-talet.
 julen tog slut Kantsdagen

Skriv endast på denna sida!